

แผนการดำเนินงานจัดทำวีดิทัศน์ สื่อประชาสัมพันธ์
“ผลสำเร็จในการนำระบบส่งเสริมการเกษตรไปขับเคลื่อนงานพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ จังหวัดสตูล”

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
๑	คัดเลือกประเด็นจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์	กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔	กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ	-
๒	จัดทำบทความประชาสัมพันธ์	กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔	กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ	-
๓	จัดทำสคริปต์สื่อวีดิทัศน์	มีนาคม ๒๕๖๔	กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ	-
๔	ประชุมวางแผนการถ่ายทำวีดิทัศน์	มีนาคม ๒๕๖๔	กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ	-
๕	ถ่ายทำวีดิทัศน์	เมษายน ถึงกรกฎาคม ๒๕๖๔	กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ	ดำเนินการร่วมกับกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร
๖	ผลิตสื่อวีดิทัศน์	สิงหาคม ๒๕๖๔	กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ	-

การนำระบบส่งเสริมการเกษตรไปขับเคลื่อนงานพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ จังหวัดสตูล

ปัจจุบันภาคการเกษตรของไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายหลายประการทั้งจากการเปลี่ยนแปลงในระดับโลก และการเปลี่ยนแปลงภายในประเทศ เช่น เศรษฐกิจมีความผันผวนมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสังคมยุคดิจิทัล การขาดแคลนแรงงานภาคเกษตร การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางด้านอาหารของประเทศ ทำให้ภาครัฐเริ่มปรับตัวและเตรียมความพร้อมของประเทศต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการพัฒนาภาคการเกษตร ได้ขับเคลื่อนการพัฒนาบุคลากรทางการเกษตรอย่างต่อเนื่อง ในปี ๒๕๕๑ กรมส่งเสริมการเกษตร ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยมุ่งเน้นการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรรายบุคคลในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการธุรกิจ และการใช้ระบบสารสนเทศ ต่อมาในปี ๒๕๕๗ ได้เริ่มดำเนินการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer (YSF) โดยเน้นหนักกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสร้างเครือข่าย ให้เกษตรกรเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และออกแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้จัดการเรียนรู้

การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่จังหวัดสตูล ให้มีขีดความสามารถด้านการเกษตร จนเป็นผู้นำทางการเกษตรในท้องถิ่นและสามารถสร้างเครือข่ายความร่วมมือในทุกระดับได้นั้น ต้องใช้ระบบส่งเสริมการเกษตรเป็นกลไกหลักขับเคลื่อนงานในพื้นที่ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

๑) การถ่ายทอดความรู้ (Training) เป็นองค์ประกอบที่มุ่งเน้นการสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานเกษตรกรรุ่นใหม่ทั้งระดับจังหวัดและอำเภอ ให้มีทัศนคติที่ดี มีศักยภาพ และทักษะความรู้ นำไปใช้พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้สามารถประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพของตนเอง เป็นเพื่อนคู่คิดในการจัดการกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการ และเหมาะสมกับเกษตรกร

ในปี ๒๕๖๔ สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูลใช้เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (DW) ครั้งที่ ๑ ส่งต่อนโยบายในการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่จากกรมส่งเสริมการเกษตรสู่การปฏิบัติงานในพื้นที่ เพิ่มเติมองค์ความรู้ด้านการตลาดออนไลน์ให้เจ้าหน้าที่ระดับอำเภอโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Microsoft Teams) ใช้เวทีการประชุมสำนักงานเกษตรอำเภอประจำเดือนในการนำเสนอความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค การดำเนินงานโครงการเกษตรกรปราดเปรื่องและเกษตรกรรุ่นใหม่ของแต่ละอำเภอ และใช้เวทีประชุมเพื่อการบริหารนี้ ให้คำแนะนำและร่วมกันหาทางแก้ไขเพื่อให้การดำเนินงานโครงการเป็นไปได้อย่างดี ในระดับอำเภอ มีการประชุมเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอรายสัปดาห์ ซึ่งจัดขึ้นทุกวันจันทร์ เพื่อร่วมกันวางแผนการดำเนินงานส่งเสริมการผลิต แผนเยี่ยมเยียน ให้การสนับสนุน กลุ่ม/

เกษตรกรรุ่นใหม่ ทบทวนแผนการเยี่ยมเยียน และสรุปผล หากมีกรณีที่สำนักงานเกษตรอำเภอไม่สามารถแก้ไขได้ หรือต้องการขอความร่วมมือจากหน่วยงานภาคี สำนักงานเกษตรจังหวัดจะเป็นหน่วยอำนวยความสะดวก ประสาน และ สนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานเกษตรอำเภอ

๒) การเยี่ยมเยียน (Visiting) เป็นระบบปฏิบัติการ ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ เพื่อพบปะเกษตรกรทั้งในลักษณะกลุ่มและ รายบุคคล การเยี่ยมเยียนเกษตรกรรุ่นใหม่ในระดับตำบล จะมีทีมเยี่ยม เยียนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรระดับอำเภอ มีเกษตรกรอำเภอเป็นที่ ปรีกษา ลงพื้นที่ติดตามการดำเนินงานกิจกรรมการเกษตรของเกษตรกรรุ่นใหม่ รายบุคคล ให้คำแนะนำเมื่อการดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนการผลิต รายบุคคล (IFPP) ที่เกษตรกรรุ่นใหม่ต้องจัดทำในเวทีจัดกระบวนการเรียนรู้ ครั้งที่ ๑ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่กับเกษตรกร เป็นไปตามแนวทางการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น YSF ตามที่ กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดไว้ ในการปฏิบัติงานระดับจังหวัด มักจะ พบปะเยี่ยมเยียนเกษตรกรลักษณะกลุ่ม เนื่องจากง่ายต่อการจัดการ บุคคล เป้าหมาย ช่วงเวลานัดหมาย สถานที่ เป็นต้น มีทีมเยี่ยมเยียนประกอบด้วยเจ้าหน้าที่กลุ่มส่งเสริมและพัฒนา

เกษตรกรที่เป็นผู้รับผิดชอบงานพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ทำหน้าที่จัด กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างและเชื่อมโยงเครือข่าย YSF บูรณาการ การทำงานร่วมกันของเจ้าหน้าที่แต่ละกลุ่มในสำนักงานเกษตรจังหวัด ประสานหน่วยงานภาคีเพื่อร่วมกันพัฒนาและสนับสนุนเกษตรกรรุ่นใหม่ให้ สามารถเริ่มต้นทำการเกษตรหรือประกอบธุรกิจเกษตรของตนเองได้ เจ้าหน้าที่กลุ่มอารักขาพืช ทำหน้าที่ให้คำแนะนำในการจัดการศัตรูพืชแบบ ผสมผสาน การบริหารจัดการดินปุ๋ย ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานสำหรับการเริ่มต้นทำการผลิตของเกษตรกร เจ้าหน้าที่ กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการผลิต ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมมาใช้ในกระบวนการผลิตของ เกษตรกร เจ้าหน้าที่กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ ให้คำแนะนำเรื่องการจัดการองค์ความรู้ด้านการเกษตร สารสนเทศ การจัดเวทีถ่ายทอดความรู้ การประชาสัมพันธ์ผลงาน ผลิตภัณฑ์ กระบวนการผลิตของ YSF เพื่อสร้าง แรงจูงใจให้เกษตรกรรุ่นใหม่ และให้บุคคลทั่วไปได้รู้จักเกษตรกรรุ่นใหม่มากยิ่งขึ้น

๓) การสนับสนุน (Supporting) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริม การเกษตรและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ โดยมุ่งเน้นเสริมสร้างสมรรถนะ และพัฒนาบุคลากรให้มีขวัญกำลังใจใน การปฏิบัติงาน สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูลประสานงานเพื่อขอรับการ สนับสนุนองค์ความรู้เฉพาะด้านจากหน่วยงานภายใต้กรมส่งเสริมการเกษตร หน่วยงานราชการและหน่วยวิจัยอื่น ๆ เพื่อให้สามารถนำผลงานวิจัยไปใช้ ประโยชน์ในงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ได้ ตัวอย่างการสนับสนุน เช่น องค์ความรู้/เทคโนโลยีด้านการจัดการศัตรูพืช การผลิตชีวภัณฑ์ และศัตรู

ธรรมชาติ จากศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดสงขลา การขยายพันธุ์พืช เทคโนโลยีการผลิต ทุเรียน จำปาตะ พริกไทย จากศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๒ จังหวัดตรัง และ ศูนย์วิจัยพืชสวนตรัง กรมวิชาการเกษตร การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร จากศูนย์เทคโนโลยีเกษตรและนวัตกรรม (Agritech and Innovation Center : AIC) จังหวัดสตูล การประยุกต์ใช้พลังงานแสงอาทิตย์ จากสำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสตูล

๔) การนิเทศงาน (Supervision) เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ สนับสนุนการปฏิบัติงาน การแก้ไขปัญหา ตลอดจนกระตุ้น และเร่งรัดการปฏิบัติงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามแนวทางขับเคลื่อนงานที่กำหนด สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูลจัดทำแผนนิเทศงานตามระบบส่งเสริมการเกษตรประจำปี ๒๕๖๔ จำนวน ๔ ครั้ง ซึ่งได้แต่งตั้งทีมนิเทศงานส่งเสริมการเกษตรจังหวัดสตูล ประกอบด้วย เกษตรจังหวัดสตูล หัวหน้ากลุ่ม/ฝ่าย และนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร เป็นผู้ช่วยเลขานุการ ประเด็นนิเทศงานของทีมนิเทศนอกจากการรับฟังสถานการณ์ ติดตามความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรของอำเภอแล้ว ยังช่วยสนับสนุนการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานในพื้นที่ ด้วยการเยี่ยมเยียนให้คำแนะนำ เกษตรกรรุ่นใหม่ เกษตรกรปราดเปรื่อง ต้นแบบ ที่มีผลงานเด่นระดับอำเภอ

๕) การจัดการข้อมูล (Data Management) เป็นการจัดการฐานข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนงาน ตลอดจนการพัฒนางานส่งเสริมเกษตรกรรุ่นใหม่ให้ตรงกับความต้องการของเกษตรกรและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ สำนักงานเกษตรจังหวัดสตูลได้รวบรวมข้อมูลจากการประเมินตนเองของเกษตรกรรุ่นใหม่ในเวทีจัดกระบวนการเรียนรู้ครั้งที่ ๑ จัดทำเป็นฐานข้อมูลเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีความรู้เฉพาะด้าน ส่งเสริมให้เป็นต้นแบบ พัฒนาให้เป็นวิทยากรและให้คำปรึกษากับผู้อื่นได้ นอกจากนั้น ยังได้จัดทำทำเนียบ YSF พี่เลี้ยง เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม กับ YSF รุ่นพี่ ที่พัฒนาตนเองจนเป็นผู้ประกอบการธุรกิจการเกษตรแล้ว

ในการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น YSF ที่มีการใช้เทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรมในการทำกิจกรรมการเกษตรของตนเอง และยกระดับตนเองให้เป็นผู้ประกอบการได้นั้น หน่วยงานจะต้องมีการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรต้องได้รับการพัฒนาทักษะและสมรรถนะเพื่อให้ความพร้อมในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ สามารถเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ ความช่วยเหลือต่าง ๆ ทั้งในการจัดกระบวนการเรียนรู้ การนำงานวิจัย และเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้กับกิจกรรมของเกษตรกร และปัจจัยที่ขับเคลื่อนการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่คือระบบส่งเสริมการเกษตรที่มีความชัดเจนและเป็นระบบ

